

Raadsvoorstel

Onderwerp: Nota en beleid geheimhouding

Raadsvergadering	10 februari 2022, agendapunt 6.7 - zie apart besluitblad -
Datum raadsvoorstel	15 december 2021
Bijlage(n)	1
Zaaknummer	Z.163370/D.1250954
Behandeld in commissie	Algemeen Bestuur en Middelen 27 januari 2022, agendapunt 7.3
Portefeuillehouder	burgemeester N. Meijer
Informatie bij	
E-mail / telefoonnummer	w.vanzuiden@huizen.nl / 035-5281435

Voorstel

Instemmen met de beleidsuitgangspunten a. t/m g. voor de toepassing van geheimhouding zoals genoemd in dit voorstel en nader toegelicht in de bijgevoegde nota geheimhouding.

Toelichting op het te nemen besluit

Aanleiding

In oktober jl. is in de vergadering van de commissie ABM de “bespreekversie” van de nota geheimhouding behandeld. Als vervolg daarop ligt thans voor u de op onderdelen aangepaste nota, alsmede dit raadsvoorstel waarin in essentie de beleidsuitgangspunten zijn opgenomen.

Argumentatie

De RekenkamerCommissie (RKC) heeft onderzoek gedaan naar de toepassing van geheimhouding in onze gemeente. Dat onderzoek leidde tot conclusies en aanbevelingen, die de basis vormen voor deze beleidsnota. In het RKC-rapport is het normenkader voor toetsing beschreven. Daarbij was de centrale vraag: *In hoeverre zijn beleid en praktijk van het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding in overeenstemming met de wettelijke en eigen kaders?*

De RKC concludeerde dat:

- er weinig beleid is vastgelegd over de procedures en omgang m.b.t. geheimhouding;
- geen specifiek beleid bestaat over de kennisneming, registratie en archivering van geheime stukken;
- evenmin periodieke evaluatie of bijstelling van het beleid plaatsvindt.

De nota geheimhouding (bijgevoegd) voorziet daarom in een beleidsmatig kader voor de toepassing van geheimhouding. Op basis daarvan stellen wij de volgende beleidsuitgangspunten voor:

- a. Geheimhouding moet een hoge uitzondering zijn en wordt uitsluitend opgelegd in situaties waarin de belangen als bedoeld in artikel 10 van de Wob dat rechtvaardigen. Het college en de burgemeester zijn er alert op om zoveel mogelijk te voorkómen dat geheimhouding wordt opgelegd;
- b. Als geheimhouding geboden is, moet dat zo beperkt mogelijk zijn. Beperkt voor wat betreft *de hoeveelheid* informatie en beperkt voor wat betreft *de tijd* dat de geheimhouding rust op die informatie. College en burgemeester spannen zich in om rapportages en voorstellen zo in te richten, dat zoveel mogelijk informatie openbaar gedeeld kan worden. Geheime bijlagen bij een voorstel bevatten zo weinig mogelijk informatie die openbaar gedeeld kan worden.
- c. Zo mogelijk wordt direct bij oplegging / bekrachtiging van de geheimhouding aangegeven op welk moment de geheimhouding vervalt. Als een directe vervaldatum niet mogelijk is, wordt voorgesteld op welk moment de opheffing of voortdoring van de geheimhouding opnieuw wordt besproken in de raad. Zodoende wordt bij de besluitvorming dus een vervaldatum of evaluatiedatum vastgesteld. Het raadsvoorstel-format zal hierop aangepast worden. Dit beleidsuitgangspunt geldt ook voor alleen aan ons college of de burgemeester voorgelegde stukken/voorstellen.
- d. Ons college zorgt ervoor dat de oplegging (bekrachtiging) van geheimhouding helder wordt gemotiveerd. Niet alleen de gronden / belangen van artikel 10 Wob worden vermeld, maar ook de afweging waarom het belang van openbaarheid (tijdelijk) ondergeschikt moet zijn aan het belang van het delen van die informatie met de raad onder geheimhouding. Het format van het raadsvoorstel zal hierop worden aangepast.
- e. Op de betrokken documenten wordt duidelijk herkenbaar aangegeven dat er geheimhouding op rust. Bij het vervallen van de geheimhouding wordt die aantekening (of die digitale status in de beveiligde ict-omgeving voor de raad) verwijderd.
- f. Er komt met ingang van 1-1-2022 een openbaar register waarin wordt bijgehouden op welke stukken geheimhouding is gelegd / bekrachtigd. Daarin worden in ieder geval vermeld het onderwerp, de datum van oplegging en de vervaldatum of evaluatie als bedoeld in beleidsuitgangspunt c. Ons college en uw raad bespreken jaarlijks (planning in overleg met het presidium) de inhoud van het register en de uitvoering van de beleidsuitgangspunten over geheimhouding.
- g. Geheimhouding betekent een verbod om de inhoud met derden te kunnen delen. In bepaalde gevallen volstaat ook niet-openbaarheid van stukken (zoals bedoeld in artikel 10 Wob) *zonder* dat er geheimhouding wordt opgelegd. Uw raad moet de niet-openbaarheid dan respecteren. Te denken valt hierbij aan niet-openbare bijlagen waarin financiële gegevens rondom exploitatie zijn opgenomen, aanbestedingen, juridische adviezen en dergelijke. Bij toepassing hiervan zal ons college deze status (niet-geheim maar ook niet-openbaar) specifiek aangeven en motiveren.

Bovenstaande uitgangspunten zijn in de nota verder uitgewerkt en in de raadscommissie ABM besproken. Daarbij willen wij nog op een tweetal zaken uit de nota ingaan die (mede gezien de commissie-behandeling) wellicht verduidelijking behoeven.

Niet geheim, maar ook niet-openbaar

Beleidsuitgangspunt g. is bedoeld om uw raad in staat te stellen om desgewenst nader beraad met externe deskundigen te voeren over gevoelige aspecten van (een bijlage bij) een voorstel. Wij denken aan financiële gegevens of onderbouwingen bij voorstellen, juridische aspecten of geschilpunten en dergelijke. Uiteraard kunt u als raad(slid) ook intern die vragen stellen, maar in het geval de behoefte zou bestaan om een (eigen) externe deskundige te raadplegen is dat bij

geheimhouding niet toegestaan, maar bij de niet-openbare status wel. Er wordt dan immers geen geheimhoudingsplicht geschonden. Wel dient duidelijk te worden gemaakt dat die raadpleging een vertrouwelijk karakter heeft en dat die externe deskundige (accountant, notaris, advocaat e.d.) eveneens de vertrouwelijkheid daarvan moet respecteren. Wij gaan ervan uit dat externe deskundigen daarmee verstandig en gepast zullen omgaan, mede omdat ze gewend zijn in professionele relaties geen vertrouwelijke informatie van cliënten met derden te delen.

Hiermee is de status van die informatie dus wel vertrouwelijk / niet-openbaar, maar niet geheim. Een zo spaarzaam mogelijke benutting van geheimhouding in combinatie met het bewaken van de niet-openbare status van het betrokken document geeft uw raad zodoende meer armslag. In hoeverre hieraan ook echt behoefte bestaat kunnen wij op voorhand niet inschatten. Aangezien we met elkaar die ervaring al doende zullen opbouwen, stellen wij een pragmatische werkwijze voor. In situaties waarbij deze tussenvariant naar ons oordeel nuttig of geschikt zou kunnen zijn, zullen we dat aangeven als alternatief voor geheimhouding. Op basis daarvan kan met uw raad nader worden overlegd welke variant (geheim of niet) in casu opportuun is.

Inlichtingenplicht bij impactvolle zaken

In de nota is (nu ook de RKC dat onderwerp aanstipte in haar onderzoek) tevens ingegaan op de situatie dat überhaupt geen informatie wordt gedeeld met uw raad, ook niet onder oplegging van geheimhouding. Dit speelde in de integriteitsdossiers van de afgelopen jaren en leidde tot enige frustratie daarover bij uw raad. In de nota zijn “Haagse afspraken” genoemd (als voorbeeld) die de informatie-uitwisseling tussen raad en college / burgemeester reguleren. Die afspraken zijn niet onverkort en één-op-één overgenomen, mede omdat de lokale context toch kan verschillen en er diverse opvattingen kunnen bestaan over wat bijvoorbeeld impactvolle zaken zijn. Bovendien zijn de inlichtingenplicht en de toepassing van geheimhouding op zichzelf gezien verschillende onderwerpen, hoewel ze elkaar zeker kunnen raken / overlappen.

Ook hier stellen wij de pragmatische afspraak voor, dat die afspraken (onderdeel van de leidraad Geheimhouding Den Haag 2021) voor ons wel richtinggevend zijn en in voorkomende gevallen zoveel mogelijk toepassing verdienen. Daarbij geven we op voorhand geen definitie van impactvolle zaken: ook hier zal in goede dialoog tussen de bestuursorganen raad/college/burgemeester verdere invulling en toepassing kunnen plaatsvinden.

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Alternatieven

Niet van toepassing.

Uitvoering inspraak en participatieverordening

Niet van toepassing.

Beslistermijn

Niet van toepassing.

Financiële paragraaf

Geen financiële aspecten.

Overige Raadsinformatie

Bevoegdheid

Gelet op het gemeentewettelijk stelsel bepaalt uw raad in hoogste instantie of geheimhouding moet worden bekrachtigd of opgeheven inzake aan uw raad overgelegde stukken / informatie.

Collegeprogramma

Niet van toepassing.

Begroting

Niet van toepassing.

Eerdere besluiten

Uw raad besloot tot opvolging van de aanbevelingen van de RKC naar aanleiding van haar onderzoek.

Voorgeschreven procedure

Niet van toepassing.

Kader- en beleidsnota's

Niet van toepassing.

Evaluatie

De nota en beleidsuitgangspunten bevatten een evaluatie-afspraken.

Bijlagen

1. nota geheimhouding (inclusief bijlagen)

Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

Advies raadscommissie

Dit voorstel is behandeld in de vergadering van de commissie Algemeen Bestuur en Middelen van 27 januari jl..

De commissie adviseert u in uw vergadering van 10 februari 2022 bij het agendapunt "Hamerstukken" zonder verdere beraadslagingen in te stemmen met dit voorstel.